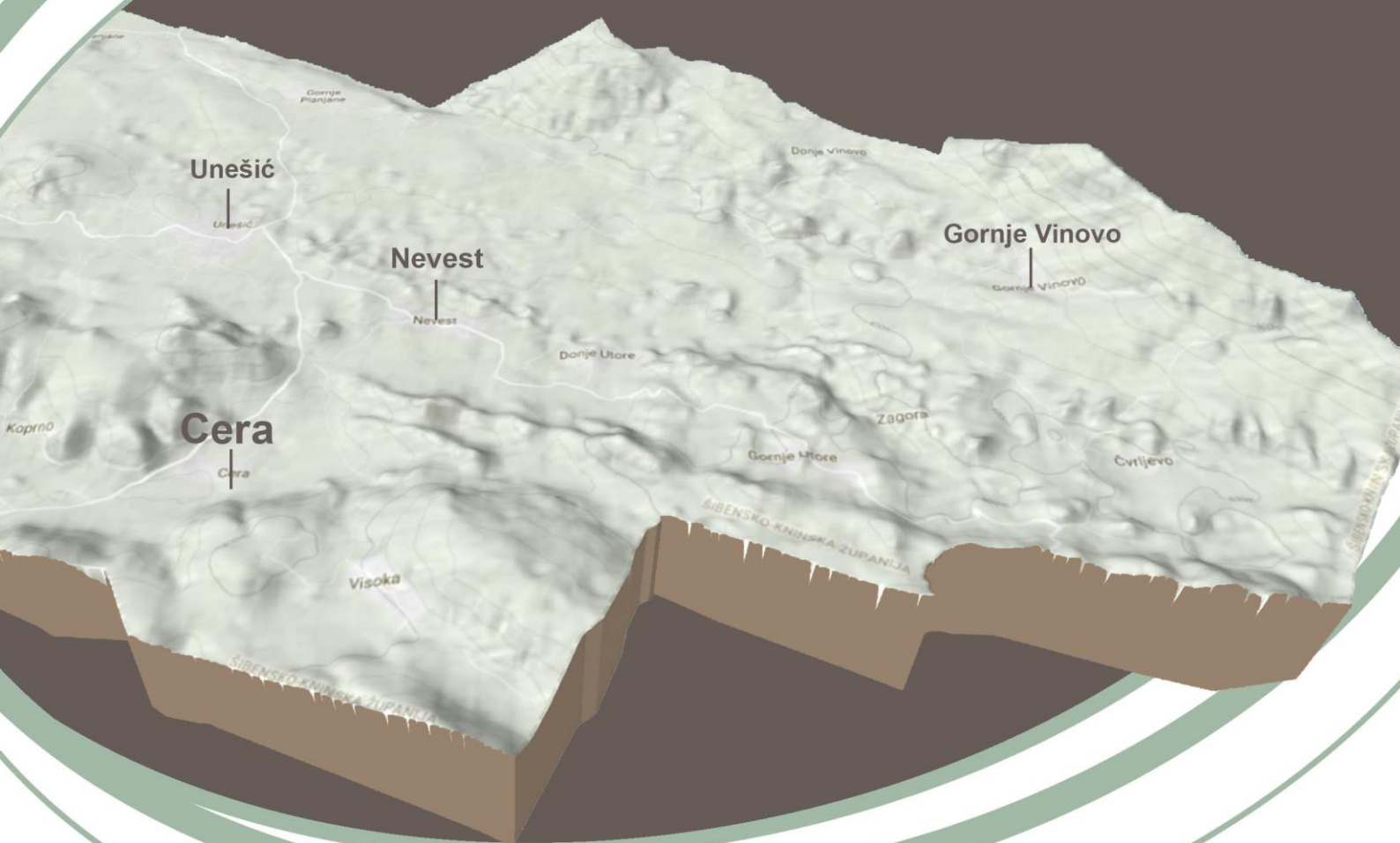

Strateška studija utjecaja na okoliš Strateškog
razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje
2015. – 2020.

- Netehnički sažetak -

Naziv dokumentacije:	Strateška studija utjecaja na okoliš Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020.
Nositelj izrade:	Jedinstveni upravni odjel Općine Unešić Trg dr. Franje Tuđmana 40 22323 Unešić
Predstavnik nositelja izrade:	Ankica Slavica, dipl.iur.
Izrađivač studije:	Ires ekologija d.o.o. za zaštitu prirode i okoliša, Prilaz baruna Filipovića 21 10000 Zagreb
Voditelj izrade studije:	Mirko Mesarić, dipl. ing. biol.
Koordinator izrade studije:	Igor Ivanek, prof. biol.

Sadržaj

1	Uvod	1
2	Svrha i ciljevi izrade Programa	1
3	Okolišne značajke područja na koja provedba Programa može utjecati	7
4	Utjecaji Programa na okoliš	8
4.1	Površinske i podzemne vode	9
4.2	Priroda	9
4.3	Korištenje zemljišta	10
4.4	Kvaliteta zraka i klimatske značajke	11
4.5	Kulturna baština	11
4.6	Gospodarske značajke	12
4.7	Stanovništvo	13
5	Mjere zaštite okoliša	15
6	Varijantna rješenja	16
7	Praćenje stanja okoliša	17
8	Zaključak	18

1 Uvod

Strateška procjena utjecaja na okoliš je postupak kojim se procjenjuju vjerojatno značajni utjecaji na okoliš koji mogu nastati provedbom strategije, plana ili programa. Strateškom procjenom stvara se osnova za promicanje održivog razvitka kroz objedinjavanje uvjeta za zaštitu okoliša u strategije, planove i programe pojedinog područja. Time se omogućava da se mjerodavne odluke o prihvaćanju strategija, plana i programa donose uz poznavanje mogućih značajnih utjecaja koje bi strategija, plan i program svojom provedbom mogao imati na okoliš, a nositeljima zahvata pružaju se okviri djelovanja i daje se mogućnost uključivanja bitnih elemenata zaštite okoliša u donošenju odluka (Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 78/15)).

Postupak strateške procjene utjecaja na okoliš za Program provodi se temeljem odredbi Zakona o zaštiti okoliša, Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (NN 64/08), Pravilnika o povjerenstvu za stratešku procjenu (NN 70/08) i Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (NN 64/08). Ovim postupkom se procjenjuju vjerojatno značajni utjecaji na okoliš koji mogu nastati provedbom Strateškog razvojnog programa Općine Unešić za razdoblje 2015.-2020. (u daljnjem tekstu: Program)..

Strateška studija utjecaja Programa na okoliš (u daljnjem tekstu: Studija) je stručna podloga koja se prilaže uz Program te obuhvaća sve potrebne podatke, obrazloženja i opise u tekstualnom i grafičkom obliku. Studijom se opisuju i procjenjuju utjecaji na okoliš koji mogu nastati provedbom Programa te se za procijenjene moguće značajne utjecaje propisuju mjere njihovog ublažavanja. Namjera je osigurati da posljedice po okoliš budu ocijenjene za vrijeme pripreme Programa, prije utvrđivanja konačnog prijedloga i upućivanja u postupak donošenja.

Izrađivač Studije je tvrtka IRES EKOLOGIJA d.o.o. iz Zagreba koja posjeduje Rješenje MZOIP-a o suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša i izrade strateških studija.

2 Svrha i ciljevi izrade Programa

Program je temeljni dokument razvoja Općine Unešić, formiran u svrhu planiranja, provedbe, kontrole i ocjenjivanja ukupnog razvitka u periodu 2015. – 2020. godine. Sadrži sažeti prikaz realno ostvarivih preferencija zajednice kao rezultat zajedničkog angažmana na rješavanju problema i potreba jedinice lokalne samouprave. Služi kao vodič i okvir lokalnoj samoupravi u procesu razvoja. Osim toga, potencijalnim investitorima daje uvid u strategiju zajednice u koju žele ulagati, dok je za donatore osnovni dokument na temelju kojega odlučuju o raspodjeli bespovratnih sredstava. Njegova je svrha sveobuhvatni održivi razvoj zajednice, optimalno korištenje resursa, postizanje zadanih ciljeva razvoja te zadovoljstvo stanovnika zajednice.

Ključni dio Programa je definiranje ciljeva, prioriteta i mjera koje postavljaju temelje za budući razvoj i koje predstavljaju komponente čijim će se ostvarenjem postići željeno društveno-gospodarsko stanje. Isto će se ostvariti putem provedbe projekata, koji su definirani u odnosu na svaku pojedinu mjeru unutar svakog prioriteta i cilja. Podloga za definiranje ciljeva, prioriteta i mjera Programa su, uz ciljeve EU, vizija i misija Općine Unešić. Vizija je poželjna slika budućnosti koja se može ostvariti uspješnim provođenjem Programa dok misija predstavlja način na koji se planira ostvariti vizija.

Vizija Općine Unešić je postati općina koja spaja tradiciju, suvremeno životno okruženje i održivi razvoj.

Misija Općine Unešić je usmjerenost dobrobiti svih stanovnika čiji se prosperitet potiče i ogleda u njegovanju društvenog života, razvoju gospodarskog okruženja, unapređenju sveukupne infrastrukture i održivom upravljanju svim resursima.

Sukladno viziji i misiji te ciljevima EU, postavljena su sljedeća četiri strateška cilja Općine Unešić do 2020. godine:

- CILJ 1: Rekonstrukcija i izgradnja svih sastavnica komunalne i javne infrastrukture potrebne za sustavno funkcioniranje svih dijelova općine Unešić
- CILJ 2: Ostvarenje punog potencijala kvalitete života uz razvoj ljudskih potencijala i unapređenje socijalne politike

- CILJ 3: Razvoj održivog i konkurentnog gospodarskog okruženja
- CILJ 4: Zaštita, obnova i vrednovanje bogatstva prirodne i kulturne baštine

Za svaki definirani strateški cilj određeni su prioriteti koji predstavljaju određene komponente pri ispunjenju ciljeva. Pojednostavljeno, prioriteti su specifični ciljevi na koje se strateški ciljevi dijele, od kojih je svaki jednako važan bez obzira na redoslijed pojavljivanja. Za svaki prioritet određene su mjere preko kojih će se prioriteti ostvariti (Tablica 2.1).

Tablica 2.1 Opis ciljeva, prioriteta i mjera Programa (Izvor: Strateški razvojni program Općine Unešić za razdoblje 2015. – 2020.)

CILJ 1: Rekonstrukcija i izgradnja svih sastavnica komunalne i javne infrastrukture potrebne za sustavno funkcioniranje svih dijelova općine Unešić

PRIORITET 1.1: Razvoj prometne infrastrukture i popratnih javnih površina

Mjera 1.1.1: Izgradnja, rekonstrukcija i održavanje prometne cestovne infrastrukture (lokalnih i nerazvrstanih cesta te šumskih i poljskih putova)

PROJEKT 1.1.1.1: Rekonstrukcija i održavanje nerazvrstanih cesta

PROJEKT 1.1.1.2: Rekonstrukcija i održavanje nerazvrstane ceste

Mjera 1.1.2: Razvoj biciklističkih i pješačkih staza

PROJEKT 1.1.2.1: Rekonstrukcija i označavanje biciklističkih staza

Mjera 1.1.3: Osmišljavanje i označavanje tematskih putova i staza

PROJEKT 1.1.3.1: Izgradnja tematskih puteva pršuta, sira, vina, ljekovitog bilja

Mjera 1.1.4: Integracija i poboljšanje kvalitete kolnog, pješačkog i prometa u mirovanju

Mjera 1.1.5: Poboljšanje cestovne mreže te unaprjeđenje sustava za upravljanje i nadzor prometom

PRIORITET 1.2: Razvoj cjelokupne vodoopskrbne mreže, sustava odvodnje te pročišćavanja otpadnih voda

Mjera 1.2.1: Izgraditi i poboljšati vodoopskrbnu infrastrukturu

PROJEKT 1.2.1.1: Izgradnja vodoopskrbnog sustava

Mjera 1.2.2: Izgradnja i unaprjeđenje sustava za odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda

PROJEKT 1.2.2.1: Izgradnja kanalizacijskog sustava

PRIORITET 1.3: Izgraditi i poboljšati sustave održivog upravljanja otpadom

Mjera 1.3.1: Sanacija divljih deponija

PROJEKT 1.3.1.1: Sanacija ilegalnih odlagališta otpada

Mjera 1.3.2: Poticanje aktivnosti čišćenja javnih površina

Mjera 1.3.3: Provođenje edukativne kampanje u vrtićima, školama i prema građanima o primarnoj selekciji otpada i važnosti održivog upravljanja otpadom te formiranju i upravljanju kompostištima

PRIORITET 1.4: Unaprjeđenje upravljanja energijom na načelima održivog razvoja

Mjera 1.4.1: Unaprjeđenje sustava elektroopskrbe na području Općine

Mjera 1.4.2: Izgradnja infrastrukture obnovljivih izvora energije

PROJEKT 1.4.2.1: Razvoj energetske učinkovite hibridne javne rasvjete (sunce-vjetar)

Mjera 1.4.3: Razviti promidžbu obnovljivih izvora energije

Mjera 1.4.4. Poticati korištenje energetski učinkovitog prijevoza, gradnje te uporabe učinkovitih kućanskih aparata vodeći računa o energetske učinkovitosti

PRIORITET 1.5: Razvoj IKT infrastrukture

Mjera 1.5.1. Rekonstrukcija, nadogradnja elektroničke komunikacijske infrastrukture u skladu s potrebama i tehnološkim dostignućima

Mjera 1.5.2. Razvoj širokopojasnog Interneta na čitavom području Općine

PROJEKT 1.5.2.1: Unapređenje pristupa širokopojasnom Internetu na čitavom području Općine

PRIORITET 1.6: Izgradnja sustava za upravljanje elementarnim nepogodama i prirodnim katastrofama

Mjera 1.6.1. Podizanje svijesti stanovništva i educiranje o upravljanju elementarnim nepogodama i prirodnim katastrofama

Mjera 1.6.2. Rekonstrukcija i izgradnja infrastrukture za prevenciju i ublažavanje elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa

PROJEKT 1.6.2.1: Razvoj mreže vatrogasnih puteva te hidrantske mreže

CILJ 2: Ostvarenje punog potencijala kvalitete života uz razvoj ljudskih potencijala i unapređenje socijalne politike

PRIORITET 2.1: Sveukupni razvoj društvene infrastrukture

Mjera 2.1.1. Renoviranje i izgradnja i opremanje objekata za odgoj, obrazovanje, kulturu, zdravstvo, sport, rekreaciju te ostale društvene aktivnosti

PROJEKT 2.1.1.1: Rekonstrukcija i energetska unapređenje zgrade Općine

PROJEKT 2.1.1.2: Rekonstrukcija i izgradnja kulturno-društvenog doma

PROJEKT 2.1.1.3: Rekonstrukcija i opremanje ambulante

PROJEKT 2.1.1.4: Rekonstrukcija i unapređenje sportskog centra Borovište

PROJEKT 2.1.1.5: Izgradnja dječjih igrališta

PROJEKT 2.1.1.6: Rekonstrukcija i energetska učinkovitost OŠ Jakov Gotovac te opremanje vrtića

PROJEKT 2.1.1.7: Uređenje boćarskih terena i sadržaja

PROJEKT 2.1.1.8: Uređenje i opremanje sportskih i kulturnih sadržaja-sportski centar Mirlović Zagora

PROJEKT 2.1.1.9: Prenamjena korištenja i namjene starih škola i napuštenih objekata u kulturne, turističke i poduzetničke svrhe

Mjera 2.1.2. Renoviranje i izgradnja objekata za osobe u nepovoljnom položaju

PROJEKT 2.1.2.1: Izgradnja doma za starije i nemoćne

Mjera 2.1.3. Integracija osoba u nepovoljnom položaju

Mjera 2.1.4. Poticanje razvoja kulturnih, sportskih, rekreativnih i zabavnih programa

PROJEKT 2.1.4.1: Organizacija kulturnog ljeta

Mjera 2.1.5. Donošenje programa koji će omogućiti korištenje kulturne baštine u funkciji razvoja lokalne zajednice

Mjera 2.1.6. Izgradnja i uređenje ostalih javnih površina (trgova, parkova i sl.)

PROJEKT 2.1.6.1: Ulaganja u javne zelene površine

PROJEKT 2.1.6.2: Rekonstrukcija i valorizacija trga te izgradnja parkinga

PROJEKT 2.1.6.3: Rekonstrukcija groblja i izgradnja mrtvačnice

PROJEKT 2.1.6.4: Rekonstrukcija groblja i izgradnja mrtvačnice

Mjera 2.1.7. Poboljšanje stanja javnog, linijskog prijevoza

PROJEKT 2.1.7.1: Unapređenje sustava javnog prijevoza, stajališta, autobusa, sufinanciranje linija

Mjera 2.1.8. Donošenje programa sufinanciranja studenata i učenika

PRIORITET 2.2: Jačanje organizacije i suradnje organizacija civilnog društva (OCD) te unapređenje programa socijalne politike

Mjera 2.2.1: Potpore djelovanju, osposobljavanju i transparentnosti rada lokalnih udruga.

Mjera 2.2.2: Razvoj partnerstva između javnog, civilnog i gospodarskog sektora

Mjera 2.2.3: Donošenje i provedba programa zaštite i društvene uključenosti marginaliziranih društvenih skupina

Mjera 2.2.4: Omogućavanje i poticanje uključivanja OCD u izradu i provedbu razvojnih programa

PRIORITET 2.3: Razvoj kvalitetnog cjeloživotnog obrazovanja i osposobljavanja te usklađivanje razvoja ljudskih potencijala s potrebama gospodarstva

Mjera 2.3.1. Provedba programa obrazovanja za bolju zapošljivost i uključenost

Mjera 2.3.2. Poticanje razvoja cjeloživotnog obrazovanja i osposobljavanja

Mjera 2.3.3: Zaustavljanje odljeva radno aktivnog stanovništva provođenjem mjera aktive politike zapošljavanja

PRIORITET 2.4: Osnažiti kapacitete Općine te izgraditi prepoznatljivost na tržištu

Mjera 2.4.1: Razvoj identiteta Općine

Mjera 2.4.2: Jačanje ljudskih potencijala Općine

PROJEKT 2.4.2.1.: Stvaranje tima za pripremu i provedbu projekata

Mjera 2.4.3: Izrada relevantnih strateških dokumenata, studija i dokumentacije

PROJEKT 2.4.3.1: Izmjena prostornog plana

PROJEKT 2.4.3.2: Izrada strategije razvoja poljoprivrede

PROJEKT 2.4.3.3: Izrada strategije razvoja turizma

PROJEKT 2.4.3.4: Izrada Koncepta za definiranje namjene poslovnih zona

Mjera 2.4.4: Promidžba Općine pomoću stvorenih brendova koji zajedno stvaraju jedinstveni identitet područja

Mjera 2.4.5: Jačanje sudjelovanja i angažmana svih građana u pripremi i provedbi Strategije razvoja

Mjera 2.4.6: Kontinuirano upoznavanje stanovnika Općine o provedbi i rezultatima rada Općine

PROJEKT 2.4.6.1: Izrada web stranice Općine

Mjera 2.4.7: Uređivanje imovinsko-pravnih odnosa nad nekretninama u posjedu /suvlasništvu Općine te podrška rješavanju imovinsko-pravnih odnosa na području cijele općine

Mjera 2.4.8: Osnivanje i izgradnja objekata ustanova s ciljem osnaživanja kapaciteta Općine

PROJEKT 2.4.8.1: Turistički informativni centar

PRIORITET 2.5: Pronatalitetna politika i zadržavanje lokalnog stanovništva

Mjera 2.5.1: Donošenje programa i aktivnosti pronatalitetne i migracijske politike

Mjera 2.5.2: Aktivnosti zadržavanja lokalnog stanovništva

CILJ 3: Razvoj održivog i konkurentnog gospodarskog okruženja

PRIORITET 3.1: Izgradnja poduzetničke infrastrukture te unapređenje poduzetničkog okruženja

Mjera 3.1.1. Razvoj poslovnih zona

PROJEKT 3.1.1.1: Izrada projektne dokumentacije poslovnih zona (UPU, DPU..)

PROJEKT 3.1.1.2: Izrada projektne dokumentacije poslovnih zona (UPU, DPU..)

PROJEKT 3.1.1.3: Izrada projektne dokumentacije poslovnih zona (UPU, DPU..)

PROJEKT 3.1.1.4: Izrada projektne dokumentacije poslovnih zona (UPU, DPU..)

PROJEKT 3.1.1.5: Izgradnja poduzetničke zone

Mjera 3.1.2: Potpora razvoju i djelovanju poduzetničkih centara i inkubatora

Mjera 3.1.3: Sustavna edukacija i trening poduzetnika.

Mjera 3.1.4: Stavljanje u funkciju poduzetništva zemljišta i objekata u državnom vlasništvu

Mjera 3.1.5: Provođenje edukacija o mogućnostima financiranja iz eksternih izvora (nacionalni i EU fondovi)

Mjera 3.1.6: Poticanje primjene znanja, inovacija i novih tehnologija u gospodarstvu

Mjera 3.1.7: Usklađenje katastarskih izmjera

Mjera 3.1.8: Promoviranje samozapošljavanja na području općine s osobitim naglaskom na poljoprivredu i turizam

PRIORITET 3.2: Razvoj i unapređenje tradicionalne poljoprivrede te inovativnih metoda, novih znanja i tehnologija u poljoprivredi

Mjera 3.2.1: Unapređenje uvjeta za poljoprivrednu proizvodnju

Mjera 3.2.2: Poticanje osnivanja poljoprivrednih zadruga

PROJEKT 3.2.2.1: Poticanje proizvođačkih organizacija

Mjera 3.2.3: Poticanje i uvođenje profitabilnijih načina proizvodnje i podizanje produktivnosti

Mjera 3.2.4: Razvoj, promocija i edukacija o ekološki i okolišno održivoj poljoprivredi (stočarstvo, voćarstvo, povrtlarstvo, ljekovito bilje, proizvodnja i prerada hrane i pića)

Mjera 3.2.5: Edukacija o poljoprivredi te mogućnostima financiranja iz EU i nacionalnih fondova

PROJEKT 3.2.5.1: Edukacija i povezivanje poduzetnika i poljoprivrednika na području Općine

Mjera 3.2.6: Poticanje proizvodnje, prerade, trženja i promocije poljoprivrednih proizvoda

Mjera 3.2.7: Omogućavanje i poticanje zajedničkog nastupa poljoprivrednika na tržištu te njihovo zajedničko povezivanje s akterima u turizmu radi stvaranja jedinstvene turističke ponude.

Mjera 3.2.8: Potpora i poticanje certificiranja, zaštite i standardizacije autohtonih poljoprivrednih proizvoda

PRIORITET 3.3: Razvoj selektivnih oblika turizma s naglaskom na ruralni turizam

Mjera 3.3.1: Formiranje turističke zone

PROJEKT 3.3.1.1: Projektna dokumentacija turističke zone

PROJEKT 3.3.1.2: Projektna dokumentacija turističke zone

Mjera 3.3.2: Izgradnja/nadogradnja, prestrukturiranje te unaprjeđenje osnovne turističke infrastrukture

Mjera 3.3.3: Unapređenje i diversifikacija turističke ponude popratnim turističkim i ugostiteljskim sadržajima i događajima

Mjera 3.3.4: Usvajanje plana razvoja turizma temeljenog na konceptu održivog razvoja

Mjera 3.3.5: Stvaranje i promoviranje turističkog identiteta

Mjera 3.3.6: Ulaganje u razvoj i unapređenje agro, gastro, ciklo, sportskog, zdravstvenog, avanturističkog, robinzonskog, vjerskog, kulturnog i drugih selektivnih oblika turizma

Mjera 3.3.7: Poticanje stvaranja i plasmana izvornih suvenira i ostalih tradicionalnih proizvoda

Mjera 3.3.8: Postavljanje dodatne turističke signalizacije

PROJEKT 3.3.8.1: Postavljanje turističke signalizacije

PRIORITET 3.4: Povećanje konkurentnosti poduzetništva i obrtništva

Mjera 3.4.1: Razvoj poduzetništva i obrtništva, s naglaskom na malo i srednje poduzetništvo

Mjera 3.4.2: Razvoj start-up-ova

Mjera 3.4.3: Razvoj inovativnog poduzetništva i obrtništva

CILJ 4: Zaštita, obnova i vrednovanje bogatstava prirodne i kulturne baštine

PRIORITET 4.1: Sustavno unapređivanje stanja okoliša te valorizacija prirodnih dobara

Mjera 4.1.1: Obnova, uređenje i zaštita prirodne baštine i okoliša

Mjera 4.1.2: Unapređenje sustava upravljanja zaštićenim područjima

Mjera 4.1.3: Provedba mjera za zaštitu, povećanje kvalitete i unaprjeđenje sustava praćenja kakvoće okoliša (vode, tlo, zrak)

Mjera 4.1.4: Očuvanje i održivo korištenje prirodne baštine i biološke raznolikosti

Mjera 4.1.5: Podizanje svijesti stanovništva o potrebi održivog korištenja prirodne baštine putem organiziranih edukacija

Mjera 4.1.6: Jačanje promocije prirodne baštine općine

PRIORITET 4.2: Sustavno očuvanje, promocija i valorizacija materijalne i nematerijalne kulturne baštine

Mjera 4.2.1: Izgradnja i uređenje infrastrukture u kulturi, kulturnih programa i poboljšanje koordinacije između kulturnih institucija

PROJEKT 4.2.1.1: Valorizacija naslijeđa Jakova Gotovca

PROJEKT 4.2.1.2: Turistička valorizacija i istraživanje lokaliteta iz prapovijesti

Mjera 4.2.2: Revitalizacija, očuvanje i vrednovanje običaja, tradicije i tradicijskih zanata

PROJEKT 4.2.2.1: Tematska valorizacija-Nakića svatovi-Vijanjac

Mjera 4.2.3: Podizanje svijesti stanovništva o potrebi održivog korištenja kulturne baštine putem organiziranih edukacija.

Mjera 4.2.4: Objedinjavanje kulturne i prirodne ponude općine kako bi se promovirao identitet i autohtonost područja

3 Okolišne značajke područja na koja provedba Programa može utjecati

Programom su definirani ciljevi i prioriteti razvoja Općine Unešić koji trebaju kroz svoje mjere integrirati načela održivog razvoja, kako bi provedba Programa bila prihvatljiva za sve okolišne teme. Početnom procjenom mjera Programa procijenjeni su potencijalni utjecaji na okolišne teme te su u ovom poglavlju izdvojene one na koje se očekuju utjecaji uslijed provedbe Programa (Tablica 3.1).

Tablica 3.1 Potencijalni očekivani utjecaji na okolišne teme

Okolišne teme	Analiza provedbe Programa na pojedinu okolišnu temu
Površinske i podzemne vode	U Programu nisu evidentirane mjere koje bi imale negativan utjecaj na ovu okolišnu temu. Sanacijom divljih odlagališta uklonili bi se potencijalno opasni točkasti izvori onečišćenja što bi imalo pozitivan utjecaj na ekološko i kemijsko stanje površinskih voda, kao i na kemijsko stanje podzemnih voda. Provedbom mjera za zaštitu, povećanje kvalitete i unapređenje sustava praćenja kakvoće okoliša doprinijet će se poboljšanju stanja vodnih tijela na području Općine Unešić.
Priroda	Mogu se očekivati negativni utjecaji na prirodu, što se odnosi na pojedine mjere. Predviđena izgradnja infrastrukture za korištenje energije iz obnovljivih izvora može rezultirati ugrozom kukaca, ptica i šišmiša u općini Unešić, dok provedba Mjere 2.1.6. Programa može negativno utjecati na ovu okolišnu temu ukoliko se realizacijom predviđenih projekata naruše krajobrazne vrijednosti. Međutim, mjera je dvojakog karaktera, tj. ukoliko se očuva i unaprijedi krajobrazna vrijednost, utjecaj bi se pozitivno odrazio na okolišnu temu priroda. Provedba dijela mjera koje se odnose na sanaciju divljih odlagališta, prevenciju i ublažavanje elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa te mjere koje se direktno odnose na zaštitu prirode mogu pozitivno djelovati na ovu okolišnu temu.
Korištenje zemljišta	Provedba Programa utjecat će na korištenje zemljišta uslijed sanacije divljih odlagališta, prevencije i ublažavanja elementarnih nepogoda te poticanja razvoja sektorskih djelatnosti koje koriste zemljište kao resurs. Sve mjere propisane Programom generirale bi pozitivne utjecaje na ovu okolišnu temu.
Kvaliteta zraka i klimatske značajke	Očekuju se pozitivni utjecaji na kvalitetu zraka i klimatske značajke uslijed predviđenog korištenja energije iz obnovljivih izvora i provedbom mjera za zaštitu, povećanje kvalitete i unapređenje sustava praćenja kakvoće okoliša.
Kulturna baština	Očekuju se i pozitivni i negativni utjecaji na kulturnu baštinu na području Općine Unešić. Do negativnih utjecaja na kulturnu baštinu može doći tijekom realizacije Mjere 2.1.6. Mjera kojom se predviđa renoviranje, izgradnja i opremanje objekata za društvene aktivnosti ima dvojak karakter. Njenom realizacijom mogući su i pozitivni i negativni utjecaji na kulturnu baštinu, dok se za ostala ulaganja u valorizaciju i očuvanje kulturnih dobara predviđena Programom očekuju samo pozitivni utjecaji na kulturnu baštinu ovog kraja.
Gospodarske značajke	Na strateškoj razini nisu evidentirani negativni utjecaji na gospodarske značajke, a pozitivni učinci na gospodarstvo očekuju se prvenstveno uslijed ulaganja u turizam i poduzetništvo.
Stanovništvo	Provedbom Programa očekuju se pozitivni utjecaji na stanovništvo prvenstveno uslijed unapređenja elektroopskrbe i vodoopskrbne infrastrukture, provođenja programa koji su izravno usmjereni ka podizanju kvalitete života ljudi unešićkog kraja, organiziranih edukacija u raznim sektorima te izgradnje i poboljšanja društvene infrastrukture.

4 Utjecaji Programa na okoliš

Prilikom procjene utjecaja polazi se od činjenice da će se prilikom realizacije mjera Programa poštivati sve zakonske odredbe, stoga se Studija oslanja na predmetne zakone i u svojoj procjeni ne analizira utjecaje koji podliježu zakonskim obavezama.

Uz analizu svih mjera daje se ocjena njihove opravdanosti u odnosu na ekološke zahtjeve po pitanju okoliša i prirode te se procjenjuju mogući neposredni, posredni, kratkoročni, srednjoročni, trajni, kumulativni i prekogranični utjecaji na okoliš.

Kriteriji za procjenu utjecaja

Prilikom procjene utjecaja mjera predloženih Programom, koriste se tri kategorije utjecaja:

Pozitivan utjecaj (+): Utjecaj je pozitivan ako predložena mjera poboljšava postojeće stanje okoliša u odnosu na sadašnje stanje ili trend. Do poboljšanja može doći uslijed rješavanja nekog od postojećih okolišnih problema ili uslijed pozitivne promjene postojećeg negativnog trenda.

Negativan utjecaj (-): Utjecaj se ocjenjuje kao negativan ako se procijeni da se provedbom mjera značajno negativan utjecaj ne može isključiti. Za ovu kategoriju utjecaja definiraju se mjere zaštite okoliša koje mogu isključiti/umanjiti mogućnost značajno negativnog utjecaja.

Neutralan utjecaj (/): Utjecaj je neutralan ukoliko mjere na strateškom nivou ne generiraju pozitivne ili negativne utjecaje na okoliš. Za ovu kategoriju utjecaja također se mogu definirati mjere poboljšanja.

Okolišna tema	Mjera koja ima utjecaj različit od neutralnog na okolišnu temu	Tip utjecaja
Površinske i podzemne vode	1.3.1., 4.1.3.	Pozitivan
Priroda	1.4.2., 2.1.6.	Negativan
	1.3.1., 1.6.2., 2.1.6., 4.1.1., 4.1.2., 4.1.3., 4.1.4., 4.1.5.	Pozitivan
Korištenje zemljišta	1.3.1., 1.6.2., 3.2.1., 3.2.2., 3.2.3., 3.2.4., 3.2.5., 3.2.6., 3.2.7., 4.1.3.	Pozitivan
Kvaliteta zraka i klimatske značajke	1.4.2., 1.4.4., 4.1.3.	Pozitivan
Kulturna baština	2.1.1., 2.1.6.	Negativan
	2.1.1., 2.1.5., 3.3.7., 4.2.1., 4.2.2., 4.2.3.	Pozitivan
Gospodarske značajke	1.1.2., 1.1.3., 2.1.1., 2.1.4., 2.4.1., 2.4.4., 2.4.8., 3.1.1., 3.1.2., 3.1.3., 3.1.4., 3.1.5., 3.1.6., 3.1.8., 3.2.5., 3.2.7., 3.3.2., 3.3.3., 3.3.5., 3.3.6., 3.3.7., 3.3.8., 3.4.1., 3.4.2., 3.4.3., 4.1.6., 4.2.1., 4.2.2., 4.2.4.	Pozitivan
Stanovništvo	1.2.1., 1.3.3., 1.4.1., 1.5.1., 1.5.2., 1.6.1., 1.6.2., 2.1.1., 2.1.2., 2.1.3., 2.1.4., 2.1.5., 2.1.7., 2.1.8., 2.2.1., 2.2.3., 2.2.4., 2.3.1., 2.3.2., 2.3.3., 2.5.1., 2.5.2., 4.1.5., 4.2.3.,	Pozitivan

Mjere koje nemaju evidentiran utjecaj na okoliš (neutralan utjecaj) nisu dalje obrađivane.

4.1 Površinske i podzemne vode

Mjerom 1.3.1. planira se sanirati divlja odlagališta otpada na području Općine Unešić. Nesanirana divlja odlagališta otpada predstavljaju točkaste izvore onečišćenja i mogu imati značajan negativan utjecaj na površinske i podzemne vode. Točan rizik koji pojedina divlja odlagališta predstavljaju ovisi ponajprije o vrsti i količini otpada odloženog u njima. Međutim, u usporedbi s komunalnim odlagalištima otpada rizik je znatno veći zbog nepostojanja zaštitnih membrana koje bi spriječile prodor onečišćivala iz divljih odlagališta u tlo te posljedično u podzemne i površinske vode. Sanacijom odlagališta uklonili bi se potencijalno opasni točkasti izvori onečišćenja što bi imalo **pozitivan** utjecaj na ekološko i kemijsko stanje površinskih voda, kao i na kemijsko stanje podzemnih voda.

Mjera 4.1.3. izravno je usmjerena zaštititi okoliša, te je poseban naglasak stavljen na zaštitu, povećanje kvalitete i praćenje kakvoće vode. Sve navedeno imati će **pozitivan** utjecaj na površinske i podzemne vode.

4.2 Priroda

Divlja odlagališta su lokacije na kojima se u načelu odlaže otpad na način kojim se ne vodi računa o zaštiti okoliša i estetskim uvjetima. Kao takva predstavljaju pritisak na divlje vrste i staništa na području na kojem se nalaze. Mjerom 1.3.1. se planira sanacija ovakvih odlagališta čime bi se unaprijedilo trenutno stanje okoliša i smanjio pritisak na vrste i staništa što je **pozitivan** pomak u zaštiti prirode općine Unešić. Također se očekuje pozitivan utjecaj na krajobrazne karakteristike kroz projekte sanacije. Poboľšanjem sadašnjeg stanja moguća je nova namjena degradiranih područja, što će utjecati na poboljšanje vizualnih kvaliteta krajobraza.

Mjerom 1.4.2. predviđena je izgradnja energetski učinkovite hibridne rasvjete koja bi iskorištavala energiju sunca i vjetra. Projektna dokumentacija za Projekt 1.4.2.1. je u pripremi i u Programu nije definiran planirani tip hibridne rasvjete. Hibridna rasvjeta je inovativni sustav koji koristi sunčevu i energiju vjetra za svoj rad. Hibridni sustav sadrži rasvjetno tijelo koje pogoni mala vjetroturbina i solarni panel. Prema dostupnim podacima, tek nekoliko radova se bavi tematikom utjecaja malih vjetroturbina na bioraznolikost (trenutno ne postoje dostupni podaci o utjecajima ovog tipa na faunu beskralješnjaka), međutim utjecaj vjetroturbina koje su implementirane na stupove ulične rasvjete, na okoliš nije istražen, kao ni razlika utjecaja malih vjetroturbina s horizontalnom i vertikalnom osi vrtnje. Postoje indikacije da vjetroturbine s vertikalnom osi vrtnje imaju manji utjecaj na divlje vrste, međutim, niti jedno relevantno istraživanje do sad to nije potvrdilo (Santangeli i Katzner, 2015). U nedavnom istraživanju koje je uključivalo analizu aktivnosti ptica i šišmiša u odnosu na udaljenost od male vjetroturbine, je navedeno da ptice ne pokazuju razlike u ponašanju, dok je aktivnost šišmiša smanjena na udaljenosti 1 - 5 m od vjetroturbine (Minderman i dr., 2012), što ukazuje da šišmiši izbjegavaju vjetroturbine. Međutim, prema istraživanju o mogućnosti percepcije elisa vjetroturbina od strane šišmiša, lateralna strana elise malih vjetroturbina reflektira manje od 10 % dolazećih ultrazvučnih valova čime je smanjena percepcija šišmišima, što za njih predstavlja dodatnu opasnost i potencijalno povećava mogućnost kolizije s elisama (Long i dr., 2009). Istraživanje koje je obuhvaćalo opasnost kolizije ptica i šišmiša s malim vjetroturbinama u svom zaključku navodi da male vjetroturbine na području Velike Britanije i Sjeverne Irske usmrte 1567 do 5510 jedinki ptica i 161 do 3363 jedinki šišmiša godišnje. U nastavku su navedene vrste ptica kod kojih je zabilježeno stradavanje na elisama malih vjetroturbina: *Hirundo rustica*, *Delichon urbica*, *Columba palumbus*, *Sturnus vulgaris*, *Turdus merula*, *Carduelis chloris*, *Falco tinnunculus* te neidentificirane vrste iz sljedećih rodova i porodica: *Larus sp.*, *Corvus sp.*, *Columbidae*, *Strigidae* (Minderman i dr., 2015). Nadalje, na hibridnu uličnu rasvjetu se instaliraju LED žarulje (ne emitiraju UV-spektralno svjetlo) koje zamjenjuju metal-halogene žarulje (emitiraju određenu količinu UV-a) koje se danas koriste. Obzirom na osjetljivost na UV-svjetlo, neke vrste šišmiša (*Pipistrellus sp.*, *Nyctalus sp.*, *Eptesicus sp.* i *Vespertilio sp.*) su više tolerantne, a neke ga izbjegavaju (*Myotis sp.*), dok većinu kukaca UV-svjetlo privlači. Iako ulična rasvjeta s LED žaruljama nije jaki atraktant kukaca, ona ih ne odbija pa se okupljaju oko ulične rasvjete, samo u manjem broju (Cowan i Gries, 2009). Stoga, zbog velike količine lako dostupne hrane, uličnu rasvjetu s konvencionalnim metal-halogenim žaruljama UV-tolerantne vrste šišmiša koriste kao mjesto hranjenja. Prelaskom na LED rasvjetu, smanjuje se količina plijena za šišmiše pa tako i njihov broj oko žarulja, ali se mijenja struktura vrsta, tj. ulična rasvjeta postaje mjesto hranjenja i UV-netolerantnim vrstama (Lewanzik i Voigt, 2016). Sukladno prethodno navedenom, ne mogu se isključiti **negativni** utjecaji hibridne javne rasvjete na ptice i šišmiše, ali ni na leteće kukce unatoč trenutnom ne postojanju relevantnih

podataka koji bi to potvrdili. Obzirom da Programom nije definirana točna lokacija postavljanja ovog tipa javne rasvjete već se navodi cijelo područje Općine, mogući su negativni utjecaji i na ciljne vrste ekološke mreže HR2000132 Područje oko špilje Škarin Samograd i HR1000026 Krka i okolni plato.

Pozitivan utjecaj na prirodu očekuje se provedbom Mjere 1.6.2. kojom se planira razvoj mreže vatrogasnih puteva te hidrantske mreže čime će se ublažiti ili spriječiti djelovanje elementarnih nepogoda na staništa i divlje vrste.

Mjera 2.1.6. uključuje projekte koji imaju moguć pozitivan i negativan utjecaj na krajobrazne karakteristike područja Općine. **Pozitivan** utjecaj moguć je kroz projekte koji generiraju uređenje javnih zelenih površina, te kroz rekonstrukciju i valorizaciju trga. Uvidom u sadašnje stanje prostora vidljiv je nedostatak sadržaja i kvalitetnih otvorenih površina. Stvaranjem novih poboljšati će se dosadašnje stanje te stvoriti nove sadržajne i funkcionalne cjeline. **Negativan** utjecaj moguć je ukoliko se tijekom realizacije projekata sadržanih u ovoj mjeri stvore novi antropogeni elementi u prostoru koji nisu vizualno atraktivni.

Mjere 4.1.1. izravno je usmjerena zaštititi i očuvanju prirode uopće, stoga je jedini očekivani utjecaj na strateškoj razini na prirodu **pozitivan**.

Na području Općine Unešić ne postoji niti jedno područje zaštićeno Zakonom o zaštiti prirode, međutim, za zaštitu je predloženo nekoliko područja u kategorijama: park – šuma (1), značajni krajobraz (2) i spomenik prirode (6). Stoga, iako još ne postoje, u dogledno vrijeme moguće je proglašenje zaštićenih područja u općini Unešić te će Mjera 4.1.2. koja predviđa unapređenje sustava upravljanja zaštićenim područjima doprinijeti njihovom očuvanju i tako **pozitivno** utjecati na prirodu ovog područja.

Mjere 4.1.3. i 4.1.4. direktno su usmjerene zaštititi i očuvanju prirode uopće, stoga je jedini očekivani utjecaj na strateškoj razini na prirodu **pozitivan**, dok se realizacijom Mjere 4.1.5. očekuju posredno **pozitivni** utjecaji na prirodu koji će proizaći iz osviještenosti lokalnog stanovništva o potrebi održivog korištenja prirodne baštine.

Kumulativni utjecaji:

U slučaju da postoji interakcija između postojećih utjecaja i planiranog zahvata mogu se pojaviti značajni negativni kumulativni utjecaji na bioraznolikost područja. Kumulativni utjecaji proizlaze iz svih utjecaja prisutnih na određenom području. Do pojave kumulativnih utjecaja može doći uslijed realizacije Mjere 1.4.2. Programa kojom se predviđa izgradnja hibridne ulične rasvjete na principu iskorištavanja energije sunca i vjetra s utjecajima nastalim radom vjetroelektrane „Velika Glava, Bubrig i Crni Vrh“.

4.3 Korištenje zemljišta

Mjerom 1.3.1. predviđa se sanacija divljih odlagališta otpada na području Općine Unešić. Nesanirana divlja odlagališta otpada mogu onečistiti tlo koje prekrivaju organskim i anorganskim onečišćivalima. te na taj način negativno utjecati na njegovu kvalitetu. Točan rizik koji pojedina divlja odlagališta predstavljaju ovisi ponajprije o vrsti i količini otpada odloženog u njima. Sanacijom odlagališta uklonili bi se potencijalno opasni točkasti izvori onečišćenja što bi imalo **pozitivan** utjecaj na kakvoću tla na lokaciji divljih odlagališta otpada.

Kao sastavni dio Mjere 1.6.2. predviđen je i projekt razvoja mreže vatrogasnih puteva i hidrantske mreže. Budući da se uslijed klimatskih promjena, u budućnosti najavljuje sve učestalija pojava elementarnih nepogoda, za očekivati je i povećanje broja požara kroz godine. Požari predstavljaju veliku opasnost za poljoprivredu i šumsko područje te će se provođenjem navedenog projekta omogućiti efikasnije djelovanje vatrogasnih društava čime će se ublažiti negativni utjecaji požara što će **pozitivno** utjecati na korištenje zemljišta uopće.

Iako mjerama 3.2.1., 3.2.3., 3.2.4., 3.2.6. i 3.2.7. nisu propisani specifični projekti one su direktno usmjerene ka razvoju i unapređenju poljoprivrede te će imati **pozitivan** utjecati na istu.

U sklopu Mjere 3.2.2. planira se projekt poticanja proizvođačkih organizacija čijom provedbom se očekuje **pozitivan** utjecaj na poljoprivredu unešićkog područja. Poticanje poljoprivrednika na udruživanje u proizvođačke organizacije predstavlja značajnu mogućnost za poljoprivrednike, ovim se omogućuje otvaranje tržišta malim proizvođačima koji imaju slabiju pregovaračku moć i više su izloženi rizicima povezanim s velikim tržištima.

Projekt edukacije i povezivanja poduzetnika i poljoprivrednika na području Općine planiran je u okviru Mjere 3.2.5. Provedbom projekta će se pripremiti poduzetnike i poljoprivrednike za apliciranje za sredstva iz EU fondova i povećati njihova kompetitivnost na tržištu što će u konačnici imati **pozitivan** utjecaj na poljoprivredu.

Mjera 4.1.3. za glavni cilj ima zaštitu okoliša, a poseban naglasak stavljen je, među ostalim i na tlo. Budući da mjerom planira zaštita, povećanje kvalitete i praćenje kakvoće tla ona će na isto imati **pozitivan** utjecaj.

4.4 Kvaliteta zraka i klimatske značajke

Realizacijom projekta predviđenog Mjerom 1.4.2. može se očekivati posredno **pozitivan** utjecaj na klimatske značajke, jer će korištenje energije iz obnovljivih izvora rezultirati smanjenim korištenjem konvencionalnih izvora energije čime se smanjuje količina stakleničkih plinova koji danas predstavljaju najveći pritisak na klimu, dok će se realizacijom Mjere 1.4.4. smanjiti potrebe za energijom što će se također posredno **pozitivno** odraziti na klimatske značajke.

Mjera 4.1.3. direktno je usmjerena poboljšanju kakvoće zraka, stoga je jedini očekivani utjecaj na strateškoj razini na ovu okolišnu temu **pozitivan**.

4.5 Kulturna baština

Mjerom 2.1.1. predviđena je prenamjena starih škola i napuštenih objekata u kulturne, turističke i poduzetničke svrhe, što može imati dvojak utjecaj na kulturnu baštinu obzirom da u Projektu 2.1.1.9. nije točno navedeno koji objekti se planiraju prenamijeniti. Potencijalni **negativni** utjecaji mogući su ukoliko se planira prenamjena objekata kulturne baštine, a da se pri tom ne poštuje integritet i dostojanstvo baštine. Međutim, ukoliko se prilikom prenamjene sačuva i poštuje kulturni identitet objekta, realizacijom Projekta 2.1.1.9. bi se konzervirali i očuvali objekti kulturne baštine od daljnjeg propadanja, što je **pozitivan** utjecaj na ovu okolišnu temu.

Donošenjem programa koji će omogućiti korištenje kulturne baštine u funkciji razvoja lokalne zajednice, što je predviđeno Mjerom 2.1.5., očekuju se posredno **pozitivni** utjecaji na kulturnu baštinu unešićkog područja, obzirom da se korištenjem kulturne baštine javlja i potreba za njenim očuvanjem i zaštitom, čemu će doprinijeti i provedba Mjere 3.3.7. kojom se planira poticati stvaranje i plasiranje na tržište tradicionalnih proizvoda čime će ih se očuvati od zaborava.

Projekt 2.1.6.4. sadržan u Mjeri 2.1.6. predviđa rekonstrukciju groblja i izgradnju mrtvačnica u općini Unešić. Obzirom da Programom nije specificirano na koja pojedinačna groblja i lokacije planiranih mrtvačnica se odnosi Projekt 2.1.6.4., a praksa nalaže da se mrtvačnice grade uz groblja koja su često smještena u blizini objekata kulturne baštine. Stoga postoji opasnost od mogućih **negativnih** utjecaja na objekte kulturne baštine do kojih može doći prilikom izvođenja planiranih rekonstrukcija i izgradnji mrtvačnica.

Mjera 4.2.1. sadržava projekte kojima se predviđa valorizacija kulturne baštine i istraživanje arheoloških lokaliteta. Obzirom da se arheološka istraživanja moraju provoditi sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15) i Pravilniku o arheološkim istraživanjima (NN 102/10) te da se arheološka istraživanja mogu obavljati samo na temelju odobrenja (rješenja), koje izdaje nadležni konzervatorski odjel Ministarstva kulture, u ovom slučaju Konzervatorski odjel u Šibeniku, realizacijom ove mjere se ne očekuju negativni utjecaji na kulturnu baštinu. Shodno prethodno navedenom, jedini utjecaj na kulturnu baštinu koji se očekuje kao posljedica provođenja Mjere 4.2.1. je **pozitivan**.

Projekt 4.2.2.1. Mjere 4.2.2. koji se odnosi na tematsku valorizaciju Nakića svatova doprinijet će promociji nematerijalne kulturne baštine na način kojim se potiče i optimizira njena zaštita i očuvanje te su jedini očekivani utjecaji koji će nastati provedbom ove mjere **pozitivni**, dok će se realizacijom Mjere 4.2.3. posredno **pozitivno** utjecati na kulturnu baštinu podizanjem svijesti lokalnog stanovništva pomoću organiziranih edukacija, jer podizanje svijesti i poticanje održivog korištenja posredno će utjecati na njezino očuvanje.

4.6 Gospodarske značajke

Realizacijom Mjere 1.1.2. kojom se predviđa izgradnja biciklističkih staza ostvarit će se **pozitivan** utjecaj na turizam Općine Unešić jer će kulturna baština postati dostupnija posjetiteljima i time će se obogatiti turistička ponuda.

Mjerom 1.1.3. planiran je i projekt izgradnje tematskih puteva pršuta, sira, vina i ljekovitog bilja čime će se obogatiti turistička ponuda Općine Unešić, a što će imati **pozitivan** utjecaj na turizam.

Kao sastavni dio Mjere 2.1.4. planiran je i projekt organizacije kulturnog ljeta. Manifestacije ovoga tipa, iako nisu osnovane radi turizma, mogu imati **pozitivan** utjecaj na razvoj turizma uslijed promocije područja kao destinacije kulturnog turizma. Manifestacije mogu pridonijeti turističkom razvoju na način da povećaju priljev turista na destinaciju i nakon završetka manifestacije te na taj način promoviraju i ostale turističke sadržaje područja.

Mjerom 2.4.8. predviđen je projekt izgradnje turističkog informativnog centra. Budući da Općina Unešić trenutno nema turističku zajednicu, niti spada pod jurisdikciju susjednih turističkih zajednica, izgradnjom turističkog informativnog centra omogućit će se informiranje gostiju o turističkoj ponudi područja a time i općenito **pozitivno** utjecati na turističku ponudu, kao i realizacijom Mjere 2.4.1., 2.4.4. te Mjere 2.1.1. kojom je predviđena prenamjena starih škola i napuštenih objekata među ostalim i u turističke svrhe.

Mjerom 3.1.1. planira se razvoj poslovnih zona. Među predviđenim projektima je i izgradnja poduzetničke zone čime će se **pozitivno** utjecati na poduzetništvo, a posljedično tome i na razvoj ukupnog gospodarstva područja.

Mjere 3.1.2, 3.1.3., 3.1.4., 3.1.5, 3.1.6. i 3.1.8. za osnovni cilj imaju razvoj poduzetništva na području Općine Unešić. Navedenim mjerama nisu propisani specifični projekti ali će njihova realizacija **pozitivno** utjecati na poduzetništvo a što će u konačnici doprinijeti i razvoju konkurentnosti gospodarstva područja.

Mjerom 3.2.5. predviđen je projekt edukacije i povezivanja poduzetnika i poljoprivrednika na području Općine Unešić. Povezivanjem i zajedničkim nastupom poljoprivrednici i poduzetnici mogu postići veću konkurentnost na tržištu a time i unaprijediti svoje poslovanje. Zbog navedenog provedba ove mjere ima će **pozitivan** utjecaj na gospodarstvo.

Zajedničkim nastupanjem poljoprivrednika na tržištu te njihovo zajedničko povezivanje s akterima u turizmu, što je planirano mjerom 3.2.7. diversificirati će se djelatnost poljoprivrednika i obogatiti turistička ponuda područja. Ovo će imati **pozitivan** utjecaj na gospodarstvo uslijed povećanja prihoda, a i na turizam zbog širenja ponude ruralnog turizma.

Mjere 3.3.2., 3.3.3., 3.3.5., 3.3.6., 3.3.7., 3.3.8. i 4.1.6. predviđene su u svrhu nadogradnje turističke infrastrukture, obogaćenja turističke ponude, promoviranja turističkog identiteta te ulaganja u razvoj turizma. Sve navedene aktivnosti direktno su usmjerene ka unaprjeđenju turizma na području općine Unešić te će iz tog razloga mjere imati **pozitivan** utjecaj na isti.

Sektor malog i srednjeg poduzetništva je najdinamičniji sektor svih razvijenih gospodarstava, te generator razvoja i ekonomskog rasta. Da bi mala i srednja poduzeća doista i postala generator razvoja, vrlo je važna dobra i poticajna poduzetnička klima u njihovom okruženju što se planira postići mjerama 3.4.1. i 3.4.2 ovog Programa pa se njihovom provedbom može očekivati **pozitivan** utjecaj na gospodarstvo Općine Unešić, čemu će doprinijeti i realizacija Mjere 3.4.3.

U okviru mjera 4.2.1. i 4.2.2. predviđena je valorizacija kulturnih dobara Općine Unešić kroz projekte valorizacije naslijeđa Jakova Gotovca, turističke valorizacije lokaliteta iz prapovijesti i tematske valorizacije lokaliteta Nakića svatovi u Vijanjcu. Valorizacijom se otvara mogućnost uključivanja ovih kulturnih dobara u turističku ponudu Općine Unešić čime će se

doprinijeti turističkom razvoju Općine Unešić pa su jedini očekivani utjecaji provedbe ovih mjera na turizam unešićkog područja **pozitivni**.

Mjerom 4.2.4. planirano je objedinjavanje kulturne i prirodne ponude kako bi se promovirao identitet i autohtonost područja. Promocija identiteta i autohtonosti područja pridonijeti će se renomiranosti područja kao turističke destinacije što potencijalno može dovesti do povećanog priljeva turista a time imati i **pozitivan** utjecaj na turizam.

4.7 Stanovništvo

Mjere koje su definirane Programom imaju **pozitivan** socijalni utjecaj na prosperitet domaćeg stanovništva i kvalitetu življenja.

Općina Unešić nalazi se na području koje je prema PP Županije označeno kao područje čiji su postojeći vodovodi već davno potpuno iskorišteni i gdje su prisutne povremene redukcije u opskrbi vodom. Stoga će projekt izgradnje vodoopskrbnog sustava sadržan u Mjeri 1.2.1. će doprinijeti unapređenju trenutnog stanja vodoopskrbe na području Općine Unešić i tako **pozitivno** djelovati na stanovništvo kroz poboljšanje zdravstvenog stanja i kvalitete života ljudi.

Informiranje, izobrazba i poučavanje javnosti o zaštiti okoliša, održivom korištenju prirodne baštine i važnosti održivog upravljanja otpadom, što se planira ostvariti mjerama 1.3.3. i 4.1.5., **pozitivno** utječe na stanovništvo kroz razvijanje svijesti, a u konačnici će se odraziti i na zaštitu okoliša u cjelini.

Unapređenje elektroopskrbe, komunikacijske infrastrukture i širokopojasnog interneta te razvoj infrastrukture u svrhu zaštite od elementarnih nepogoda i njihovog ublažavanja uz osvještavanje javnosti, što je planirano mjerama 1.4.1., 1.5.1., 1.5.2., 1.6.1. i 1.6.2. **pozitivno** djeluju na stanovništvo. Realizacija navedenih mjera doprinijela bi poboljšanju zdravlja ljudi i kvalitete njihova života.

Podizanje razine socijalne i zdravstvene skrbi, te jačanje socijalnog uključivanja osoba u nepovoljnom položaju njihovom integracijom u društvo, što je planirano mjerama 2.1.1., 2.1.2., 2.1.3. i 2.1.8. **pozitivno** će se odraziti na stanovništvo, odnosno doprinijet će kvaliteti življenja te zdravlju stanovništva na području Općine Unešić.

Manifestacije su važno sredstvo stjecanja prednosti i ostvarivanja različitih ekonomskih i socijalnih ciljeva za mnoge zajednice i turističke regije. Služe vrlo važnoj socijalnoj svrsi te pružaju kako turistima tako i lokalnom stanovništvu nesvakidašnja iskustva, stoga će organizacija kulturnog ljeta predviđena Mjerom 2.1.4. **pozitivno** djelovati na kvalitetu života ljudi kako unešićkog tako i cijelog drniškog područja. Međutim, zbog karaktera ove mjere na strateškoj razini nije bilo moguće odrediti period trajanja ovog pozitivnog utjecaja.

Poboljšanje kvalitete javnog prijevoza predviđen Mjerom 2.1.7. predstavlja pozitivan ulog za općinsku upravu, korisnike/putnike i prijevoznike. Danas je u javnom prijevozu putnika prisutno stalno smanjenje broja korisnika, što je u velikoj mjeri odraz postignutog stupnja motorizacije i prekomjernog korištenja osobnog automobila za zadovoljavanje mobilnosti. To dovodi do zastoja u uličnom prometu, nedostatka mjesta za parkiranje i konflikata pješaka i motornih vozila. Obzirom na prethodno navedeno, unapređenjem sustava javnog prijevoza stanovnicima bi javni prijevoz postao dostupniji i privlačniji što bi se **pozitivno** odrazilo na kvalitetu života ljudi.

Mjerama 2.2.1. i 2.2.4. predviđeno je stvaranje uvjeta za razvoj zajednice u kojoj građani i organizacije civilnoga društva u sinergiji s drugim sektorima aktivno sudjeluju u ostvarivanju društvenog blagostanja i jednakih mogućnosti.

Socijalna isključenost nije izbor; ona predstavlja pokazatelj nejednake raspodjele socijalnog i materijalnog bogatstva, sve slabiju socijalnu solidarnost, ograničen pristup mogućnostima. Stoga će se ostvarenjem Mjere 2.2.3. **pozitivan** utjecaj na stanovništvo ostvariti kroz pružanje jednakih mogućnosti i osnaživanje osjetljivih društvenih skupina što će uvelike povećati njihove izgleda da aktivno i produktivno sudjeluju u društvu. Velike su koristi od aktivnog doprinosa pojedinaca za društvo u cjelini, ne samo u smislu novčanih ušteda već i u smislu jače socijalne integracije.

U današnje vrijeme veliki je raskorak između potreba društva i obrazovanja koje daje škola, a cjeloživotno obrazovanje postaje sve bitnije. Cjeloživotno obrazovanje omogućava konstantni napredak pojedinca, a samim time i društva u cjelini.

Unatoč prilagodbama obrazovnih ustanova novim trendovima i brzim promjenama, vrlo lako može doći do zastarijevanja znanja, stoga je potrebno uložiti veliki trud kako bi se obrazovni programi uskladili sa novim spoznajama i informacijama. Važnost obrazovanja ljudskih potencijala nikad nije bila važnija jer se u njemu ogleda napredak i samoispunjenje društva. Obzirom na prethodno navedeno, **pozitivan** utjecaj na kvalitetu života stanovništva će se ostvariti provođenjem Mjera 2.3.1. i 2.3.2. kojima se predviđa razvoj sustava cjeloživotnog obrazovanja na području Općine Unešić.

Provođenjem mjera aktivne politike zapošljavanja moguće je učiniti depopulacijska područja primamljivima mladima, posebno dugoročno nezaposlenima. Povećao bi se životni standard i razina dohotka, potaknula bi se simetrična migracijska kretanja i ublažio procese depopulacije i starenja, što je jedan od najvećih problema razvoja kako općine Unešić tako i cijelog drniškog područja. Prethodno navedeno upućuje na zaključak da će se realizacijom Mjere 2.3.3. ostvariti **pozitivan** pomak ka poboljšanju općeg trenutnog stanja stanovništva unešićkog područja čemu će doprinijeti i provođenje mjera 2.5.1. i 2.5.2.

Donošenjem programa o korištenju kulturne baštine u lokalnim zajednicama te educiranjem stanovništva o održivom korištenju kulturne baštine, što je predviđeno mjerama 2.1.5. i 4.2.3., postići će se informiranost i veće znanje o samoj baštini.

5 Mjere zaštite okoliša

Nakon analize utvrđeno je da 99 % mjera Programa ima pozitivno ili neutralno djelovanje na okoliš. U ovom poglavlju definirane su mjere zaštite okoliša za one mjere Programa za koje je na strateškoj razini utvrđeno da mogu imati potencijalno negativan utjecaj na okoliš.

Mjera Programa	Utjecaj	Okolišna tema na koju mjera utječe	Mjera zaštite okoliša
Mjera 1.4.2: Izgradnja infrastrukture obnovljivih izvora energije	Projektna dokumentacija za Projekt 1.4.2.1. još uvijek je u pripremi i u Programu nije definiran planirani tip hibridne javne rasvjete, a obzirom da hibridna rasvjeta na principu „sunce – vjetar“ uključuje i implementaciju malih vjetroturbina na rasvjetne stupove, provedbom ove mjere mogući su negativni utjecaji na bioraznolikost područja koji su posljedica ugroze ptica, šišmiša i kukaca nastale radom vjetroturbina. Detaljan opis utjecaja nalazi se u poglavlju 4.2 Priroda.	Priroda	Javnu rasvjetu potrebno je unaprijediti tehnologijom koja značajno ne ugrožava faunu ptica, šišmiša i kukaca. U daljnjim fazama razvoja projekta unapređenja javne rasvjete potrebno je procijeniti mogući utjecaj na bioraznolikost općine Unešić i ciljne vrste ekološke mreže HR2000132 Područje oko špilje Škarin Samograd i HR1000026 Krka i okolni plato. Shodno opisanim utjecajima u poglavlju 7.2.2 Priroda i činjenici da trenutno ne postoje relevantna istraživanja o razlici utjecaja na bioraznolikost malih vjetroturbina s horizontalnom i vertikalnom osi, predlaže se izgradnja javne rasvjete koja bi iskorištavala samo energiju sunca.
Mjera 2.1.1: Renoviranje i opremanje objekata za odgoj, obrazovanje, kulturu, zdravlje, sport, rekreaciju te ostale društvene aktivnosti	Prenamjena korištenja starih škola i napuštenih objekata u kulturne, turističke i poduzetničke svrhe može negativno utjecati na očuvanje kulturne baštine ukoliko se prenamjenom naruši vrijednost kulturnih dobara. Detaljan opis utjecaja nalazi se u poglavlju 4.5 Kulturna baština.	Kulturna baština	Obzirom da u Projektu 2.1.1.9. nije točno definirano koji objekti se planiraju prenamijeniti, prije realizacije Projekta 2.1.1.9. nositelj projekta dužan je konzultirati se s Konzervatorskim odjelom u Šibeniku.
Mjera 2.1.6: Izgradnja i uređenje ostalih javnih površina (trgova, parkova i sl.)	Ukoliko se predviđenim uređenjem javnih zelenih površina naruše krajobrazne vrijednosti unešićkog područja došlo bi do negativnog utjecaja na okolišnu temu priroda. Detaljan opis utjecaja nalazi se u poglavlju 4.2 Priroda.	Priroda	Uređenje javnih zelenih površina provoditi uz korištenje elemenata prirodnog i/ili kulturnog krajobraza te u što većoj mjeri koristiti biljni materijal karakterističan za područje Dalmatinske zagore.
	Do negativnih utjecaja na kulturnu baštinu može doći realizacijom Projekta 2.1.6.4. ukoliko se tijekom izvođenja planiranih rekonstrukcija i izgradnji naruši vrijednost zaštićenih kulturnih dobara. Detaljan opis utjecaja nalazi se u poglavlju 4.5 Kulturna baština.	Kulturna baština	Programom nije definirano na koja pojedinačna groblja i lokacije izgradnje planiranih mrtvačnica se odnosi Projekt 2.1.6.4. Ukoliko se planirani zahvati predviđeni Projektom 2.1.6.4. nalaze u blizini evidentiranih ili registriranih nepokretnih kulturnih dobara potrebno je konzultirati se s Konzervatorskim odjelom u Šibeniku prije bilo kakvih intervencija u prostoru.

6 Varijantna rješenja

Studija ne obrađuje varijantna rješenja, budući da Program, kao polazni dokument koji je predmet analize, ne predviđa druge pogodne mogućnosti za realizaciju pojedinih mjera.

7 Praćenje stanja okoliša

Uzimajući u obzir da su ovom strateškom procjenom analizirane mjere koje je definirao Program te da procjenom utjecaja ovih mjera na okoliš nisu detektirani utjecaji koji bi zahtijevali praćenje stanja na strateškoj razini, Studija nije definirala način praćenja stanja okoliša. Ono će se propisivati i obavljati za one aktivnosti koje će se provoditi na razini procjene utjecaja pojedinih zahvata na okoliš i ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu.

8 Zaključak

Program je temeljni dokument razvoja Općine Unešić, formiran u svrhu planiranja, provedbe, kontrole i ocjenjivanja ukupnog razvitka u periodu 2015. – 2020. godine. Sadrži sažeti prikaz realno ostvarivih preferencija zajednice kao rezultat zajedničkog angažmana na rješavanju problema i potreba jedinice lokalne samouprave. Služi kao vodič i okvir lokalnoj samoupravi u procesu razvoja. Osim toga, potencijalnim investitorima daje uvid u strategiju zajednice u koju žele ulagati, dok je za donatore osnovni dokument na temelju kojega odlučuju o raspodjeli bespovratnih sredstava. Njegova je svrha sveobuhvatni održivi razvoj zajednice, optimalno korištenje resursa, postizanje zadanih ciljeva razvoja te zadovoljstvo stanovnika zajednice.

Strateška procjena utjecaja na okoliš je postupak kojim se procjenjuju vjerojatno značajni utjecaji na okoliš koji mogu nastati provedbom Programa te se objedinjavanjem Programa s uvjetima za zaštitu okoliša stvara osnova za promicanje održivog razvitka.

Prilikom procjene utjecaja kao glavna metodološka smjernica koristila se analiza prihvatljivosti mjera koje predlaže Program u odnosu na relevantne okolišne teme i njihove sastavnice. Procijenjeni su mogući neposredni, posredni, kratkoročni, srednjoročni, trajni, kumulativni i prekogranični utjecaji na okoliš. Nakon analize utvrđeno je da 99 % mjera Programa ima pozitivno ili neutralno djelovanje na okoliš, a za mjere kod kojih je utvrđen mogući značajan negativan utjecaj navedene su i obrazložene mjere zaštite okoliša.

Implementacijom predloženih mjera zaštite okoliša Program će u potpunosti zadovoljiti uvjete zaštite okoliša i prirode.